

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิมวณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๑/๒๕๕๕

วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ และคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบ ได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง รับผิดชอบการจัดตั้งพรรคชวนาพัฒนาประเทศเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับผิดชอบการจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งพรรคชวนาพัฒนาประเทศต้องดำเนินการดังกล่าวภายในวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ แต่ปรากฏว่าภายหลังจากที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้จัดตั้งพรรคชวนาพัฒนาประเทศแล้ว พรรคชวนาพัฒนาประเทศได้ดำเนินการ ดังนี้

วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ พรรคชวนาพัฒนาประเทศแจ้งการรับสมาชิกพรรคเพิ่มเติม ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จำนวน ๕,๖๐๓ คน ทำให้มีสมาชิกพรรคจำนวนทั้งสิ้น ๕,๖๒๒ คน

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ พรรคชวนาพัฒนาประเทศแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคต่อ นายทะเบียนพรรคการเมือง จำนวน ๕ สาขา ได้แก่

สาขาพรรคลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่ที่เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

สาขาพรรคลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง

สาขาพรรคลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่ที่อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

สาขาพรรคลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

สาขาพรรคลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่ที่อำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา

LIRT

วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๓ และที่ ๔ ไม่รองรับการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๕ และให้หัวหน้าพรรคชวนาพัฒนาประเทศจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับสาขาพรรคลำดับที่ ๑ และที่ ๒ ไปให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเพิ่มเติม เนื่องจากได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๕ แล้วปรากฏว่า ในการแจ้งการจัดตั้งพรรคสาขาที่ ๑ ไม่ปรากฏหลักฐานสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้มีชื่อเป็นกรรมการสาขาพรรค ๓ คน และการแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๒ ไม่ปรากฏหลักฐานดังกล่าวของผู้มีชื่อเป็นกรรมการสาขาพรรค ๑ คน จึงให้หัวหน้าพรรคชวนาพัฒนาประเทศส่งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของบุคคลดังกล่าวซึ่งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องได้ลงนามรับรองความถูกต้องภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ สำหรับสาขาพรรคลำดับที่ ๕ ผู้มีชื่อมีตำแหน่งเป็นเหรัญญิกสาขาพรรคมีอายุต่ำกว่าสี่สิบปี จึงขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสาขาพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๓๑ ประกอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔

วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕ พรรคชวนาพัฒนาประเทศแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเพิ่มเติมอีก ๑ สาขา คือ สาขาพรรคลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่ที่อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นสถานที่เดียวกันกับที่แจ้งไว้ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ โดยเปลี่ยนเหรัญญิกสาขาพรรคที่ขาดคุณสมบัติดังกล่าว

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ พรรคชวนาพัฒนาประเทศแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเพิ่มอีก ๒ สาขา คือ สาขาพรรคลำดับที่ ๖ ตั้งอยู่ที่อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี และสาขาพรรคลำดับที่ ๗ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๖ และที่ ๗ เนื่องจากได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจัดตั้งสาขาพรรคทั้งสองแล้วปรากฏว่า คณะผู้ริเริ่มการจัดตั้งสาขาพรรคทั้งสองได้จัดประชุมใหญ่สมาชิกพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคก่อนได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารพรรค ดังนั้น การเรียกประชุมใหญ่สาขาพรรคทั้งสองจึงไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคชวนาพัฒนาประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๕ และได้มีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพรรคชวนาพัฒนาประเทศทราบ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารประกอบการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๕ ประกอบด้วย แบบหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค (แบบ ท.พ. ๒) รายงานการประชุมใหญ่สาขาพรรค บัญชีรายชื่อผู้มาประชุมใหญ่สาขาพรรค และข้อบังคับพรรคชวนาพัฒนาประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๓

แล้วพบว่า รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สาขาพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคทั้งสาม มีชื่อและชื่อสกุลต่างกันแต่ลายมือชื่อเหมือนกันจำนวนมาก จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครราชสีมา กรุงเทพมหานคร และจังหวัดพัทลุง สอบสวนข้อเท็จจริงว่าในการจัดตั้งสาขาพรรคมีการประชุมใหญ่สาขาพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคโดยมีสมาชิกพรรคเข้าประชุมครบองค์ประชุมตามข้อบังคับพรรคหรือไม่ และบุคคลที่ปรากฏชื่อในรายงานการประชุมใหญ่เป็นสมาชิกพรรคชวาพัฒนาประเทศและได้เข้าร่วมประชุมโดยลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองหรือไม่ พร้อมทั้งแจ้งให้หัวหน้าพรรคชวาพัฒนาประเทศชี้แจงและยืนยันข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครราชสีมา รายงานว่า ในวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ ไม่มีการจัดประชุมเกี่ยวกับการขอจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๕ ณ ที่ทำการสาขาพรรคที่อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ไม่มีสมาชิกพรรคตามบัญชีรายชื่อแนบท้ายรายงานประชุมเข้าประชุมครบองค์ประชุมตามข้อบังคับพรรค และบุคคลที่ปรากฏชื่อในรายงานการประชุมใหญ่สาขาพรรคส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคชวาพัฒนาประเทศ รวมทั้งไม่ได้เข้าร่วมประชุม และไม่ได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเองตามบัญชีรายชื่อแนบท้ายรายงานการประชุม โดยนายแลล้ม อ่อนนอก เจ้าของบ้านซึ่งเป็นสถานที่จัดประชุมและที่ตั้งสาขาพรรค ปฏิเสธว่าไม่ได้เป็นผู้จัดประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพัทลุง รายงานว่า ผู้มีรายชื่อเป็นกรรมการสาขาพรรคลำดับที่ ๒ จำนวน ๕ คน ให้ถ้อยคำ่าว่า ไม่ได้มีการประชุมใหญ่เพื่อจัดตั้งสาขาพรรคหรือเลือกตั้งกรรมการสาขาพรรคแต่อย่างใด ไม่เคยลงลายมือชื่อในบัญชีผู้เข้าร่วมประชุม ไม่มีการจัดทำรายงานการประชุมสาขาพรรคและลายมือชื่อในบัญชีผู้เข้าร่วมประชุมส่วนหนึ่งไม่ตรงกับความเป็นจริง

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร รายงานว่า ประธานสาขาพรรค รองประธานสาขาพรรค และเลขานุการสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ให้ถ้อยคำ่าว่า มีการประชุมเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรค เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ ที่ทำการพรรค เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร แต่รายงานการประชุมในวันดังกล่าว ระบุว่ามีการประชุม ณ ที่ทำการสาขาพรรค เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร และผู้ร่วมเข้าประชุมลงชื่อแทนกัน โดยมีข้อสังเกตว่า สมาชิกพรรคที่เข้าร่วมประชุมทั้ง ๕๒ คน เป็นผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เป็นสมาชิกในวันเดียวกัน จึงไม่ปรากฏขั้นตอนที่สมาชิกพรรคไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนเข้าชื่อกันร้องขอเพื่อขอให้พรรคจัดตั้งสาขาพรรค และขั้นตอนการอนุมัติของคณะกรรมการบริหารพรรค

หัวหน้าพรรคชวาพัฒนาประเทศ มีหนังสือชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า การจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ และที่ ๒ บุคคลที่ปรากฏชื่อในรายงานการประชุมใหญ่สาขาพรรคเพื่อจัดตั้ง

สาขาพรรคและเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคได้เข้าร่วมประชุมตามวัน เวลา และสถานที่ตามที่ระบุ ในรายงานการประชุม โดยลงลายมือชื่อด้วยตนเองจริง และคณะกรรมการบริหารพรรคได้อนุมัติให้รับ บุคคลที่ปรากฏชื่อในรายงานการประชุมดังกล่าวเข้าเป็นสมาชิกพรรคตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ สำหรับสาขาพรรคลำดับที่ ๕ การแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคเป็นไปตามข้อบังคับพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ข้อ ๓๗ ข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ และบุคคลที่ปรากฏชื่อในบัญชีผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคได้เข้าร่วม ประชุมและลงลายมือชื่อด้วยตนเองจริง

วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๔ นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๕ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ เนื่องจากได้ดำเนินการ ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏว่า การจัดตั้งสาขาพรรคมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ข้อ ๓๗ ข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ ดังกล่าว และได้มี หนังสือแจ้งให้หัวหน้าพรรคชวนาพัฒนาประเทศทราบ

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคชวนาพัฒนาประเทศไม่ดำเนินการให้เป็นไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กล่าวคือ เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนพรรคแล้ว ยังมีสาขาพรรคการเมือง ไม่ครบ ๔ สาขา ใน ๔ ภาค จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียน พรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคชวนาพัฒนาประเทศได้รับจดทะเบียน การจัดตั้งพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ จึงเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเกินกว่า เก้าสิบวันจนถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ที่กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้ นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ แต่ปรากฏว่า เมื่อล่วงเลย กำหนดเวลา พรรคชวนาพัฒนาประเทศไม่ได้ทำรายการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ตามมาตรา ๓๕

จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) อีกกรณีหนึ่ง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมไว้ดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยพร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมให้พรรคชานาพัฒนาประเทศ เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

หัวหน้าพรรคชานาพัฒนาประเทศ มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๔ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๔ และวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ซึ่งแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่า

ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีการยุบพรรคชานาพัฒนาประเทศ เนื่องจากพรรคชานาพัฒนาประเทศไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ นั้น พรรคชานาพัฒนาประเทศ ได้มีหนังสือถึงนายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งการตั้งสาขาพรรคการเมืองรวม ๗ สาขา ถูกต้องครบ ๔ ภาค และมีสมาชิกพรรคการเมืองทั้งสิ้น ๕,๖๒๒ คน ดังนี้

วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๓ พรรคชานาพัฒนาประเทศมีหนังสือ ถึงสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง แจ้งรายชื่อสมาชิกพรรค ทั้ง ๔ ภาค จำนวน ๕,๖๐๓ คน วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๓ พรรคชานาพัฒนาประเทศได้ยื่นขอจดแจ้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ถึงสาขาพรรคลำดับที่ ๕ และวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๔ ได้ยื่นขอจดแจ้งสาขาพรรคลำดับที่ ๕ อีกครั้งหนึ่งโดยเปลี่ยนเหรียญกษาปณ์สาขาพรรค เนื่องจากการยื่นครั้งแรกพร้อมกับสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ถึงที่ ๔ ปรากฏว่า เหรียญกษาปณ์คนเดิมขาดคุณสมบัติ

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ พรรคชานาพัฒนาประเทศได้ยื่นเอกสารขอจดแจ้งสาขาพรรคการเมืองอีก ๒ สาขา คือ สาขาพรรคลำดับที่ ๖ และสาขาพรรคลำดับที่ ๗ ดังนั้น พรรคชานาพัฒนาประเทศได้ขอจัดการจัดตั้งพรรคการเมืองไปแล้ว รวม ๗ สาขา ๔ ภาค และได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กล่าวคือ เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน มีสาขาพรรคการเมืองครบ ๔ สาขา ใน ๔ ภาค และมีสมาชิกและสาขาพรรคเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองของพรรคชานาพัฒนาประเทศ ลำดับที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๕ ที่ ๖ และที่ ๗ และระบุว่า พรรคชานาพัฒนาประเทศมิได้โต้แย้งการไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองนั้น พรรคชานาพัฒนาประเทศได้รับหนังสือแจ้งการไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองการเลือกตั้งจริง

แต่ไม่ได้รับคำชี้แจงว่า เป็นเพราะเหตุใดและพรรคทำผิดข้อบังคับพรรคข้อใด ซึ่งทางพรรคมิได้นิ่งนอนใจ ได้โทรศัพท์และไปพบเจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการพรรคการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้ง หลายครั้ง เพื่อขอคำแนะนำ แต่ไม่ได้รับคำแนะนำที่ชัดเจน ทำให้เกิดความสับสนรวมทั้งไม่เข้าใจการโต้แย้งด้านเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานทางการเมือง และในระหว่างการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรคสมาชิกพรรค ให้สมบูรณ์กลับถูกร้องขอให้มีการยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ

การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัดสอบหาข้อมูลเกี่ยวกับสาขาพรรค เห็นว่า มีข้อน่าสังเกต กล่าวคือ ผู้ไปตรวจสอบหาข้อมูลมิได้มีหนังสือแจ้งเป็นทางการไปยังสาขาพรรค คณะกรรมการสาขาของพรรคไม่รู้ตัวมาก่อน ทำให้คณะกรรมการบริหารสาขาพรรคทุกคนมิได้เตรียมข้อมูลใดๆ ไว้ชี้แจง โดยเข้าไปในลักษณะจู่โจม ประหนึ่งเข้าไปจับผิด ข่มขู่ และเป็นการขึ้นมาก่อนตอบคำถาม ทำให้คณะกรรมการสาขาพรรคส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นชาวชนบทการศึกษาต่ำ เป็นราษฎรทำนา ทำไร่ ทำสวน ไม่มีประสบการณ์ทางการเมืองดีพอ จึงตอบคำถามของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดไปในทางที่ถูกขึ้นมาก่อนเกือบทุกครั้ง

ในการดำเนินกิจการทางการเมืองระหว่างดำเนินการตามมาตรา ๒๕ พรรคชวนาพัฒนาประเทศ ได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ จำนวน ๑๕ คน และได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เมื่อปี ๒๕๕๔ จำนวน ๑๒ คน พรรคชวนาพัฒนาประเทศมีสมาชิกพรรคอยู่ในเขตเลือกตั้งหลายจังหวัด และได้เตรียมการที่จะขอจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองเพิ่มขึ้นในหลายเขตและหลายจังหวัด หากพรรคชวนาพัฒนาประเทศถูกยุบไปจะทำให้ประชาชน สมาชิกพรรค ตลอดจนทั้งคณะกรรมการบริหารของพรรคต้องเสียใจหมดโอกาส และไม่มีกำลังใจที่จะทำหน้าที่ทางการเมืองอีกต่อไป จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยดังนี้

(๑) ขอให้ยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ และขอให้มีคำสั่งรับจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองของพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ วรรคสาม บัญญัติว่า “เมื่อนายทะเบียนได้รับการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง” ทั้งนี้ภายใน ๑๕ วันนับแต่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัย

(๒) พรรคชวนาพัฒนาประเทศขอน้อมรับการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญโดยขอระยะเวลา ๓ เดือน หรือ ๕๐ วัน เพื่อจัดทำ ปรับปรุง แก้ไขเอกสารของพรรคและสาขาพรรคสมาชิกพรรค ให้สมบูรณ์และเรียบร้อยเพื่อพรรคจะได้ดำเนินการทางการเมืองต่อไป

สำหรับกรณีที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกล่าวหาพรรคชวนาพัฒนาประเทศว่าไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ นั้น พรรคชวนาพัฒนาประเทศได้รับการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคจากนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ จึงยังไม่ครบปีปฏิทิน พรรคตั้งใจเสมอว่า เมื่อครบปีปฏิทินแล้ว จะต้องทำรายงานการดำเนินงานแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ อย่างแน่นอน ขณะนี้ได้เตรียมการรวบรวมผลการดำเนินงานเมื่อถึงกำหนดพรรคจะยื่นรายงานทันทีโดยมิชักช้า พรรคชวนาพัฒนาประเทศเข้าใจว่าพรรคยังมีได้เป็นพรรคการเมืองที่สมบูรณ์ เพราะอยู่ในระหว่างการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ โดยขอจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไป ๗ สาขา และนายทะเบียนพรรคการเมืองรับรอง ๒ สาขาเท่านั้น นอกจากนี้พรรคชวนาพัฒนาประเทศยังไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจากคณะกรรมการการเลือกตั้งสำหรับค่าใช้จ่ายของพรรคจะรวบรวมจากสมาชิกพรรค พรรคชวนาพัฒนาประเทศ และคณะกรรมการบริหารพรรคมิได้มีเจตนาดำเนินการทางการเมืองไปในทางทุจริต แต่ต้องการสร้างพรรคการเมืองให้แข็งแกร่งและเจริญเติบโตให้เยาวชนรุ่นหลังเอาเยี่ยงอย่างและได้ศึกษาหาความรู้จากนโยบายของพรรคการเมืองพร้อมนี้ พรรคขอส่งแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ของพรรคชวนาพัฒนาประเทศในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๔ ที่ผ่านมาตามความเป็นจริง ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ ซึ่งพรรคได้ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ เพื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองจะได้ประกาศให้สาธารณชนทราบ มาเพื่อประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญด้วย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม เอกสารประกอบ และหนังสือชี้แจงของพรรคชวนาพัฒนาประเทศแล้ว เห็นว่า มีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะวินิจฉัยได้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องรับฟังพยานหลักฐานเพิ่มเติมอีก มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศเนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๓๕ กรณีใดกรณีหนึ่งหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องและยื่นคำร้องเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้สั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ประกอบมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และมาตรา ๓๕ ประกอบมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ซึ่งทั้งสองกรณีได้บัญญัติหลักเกณฑ์การที่พรรคการเมืองต้องถูก

ยุบพรรคไว้ต่างกันถ้าพรรคการเมืองมิได้ดำเนินการตามกรณีในมาตราใดมาตราหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองได้

สำหรับคดีนี้ผู้ทำคำวินิจฉัย เห็นควรวินิจฉัย เพราะกรณีที่พรรคชวนาพัฒนาประเทศได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ หรือไม่ เพียงกรณีเดียว

กรณีดังกล่าวปรากฏว่านายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้สั่งยุบพรรคชวนาพัฒนาประเทศ เนื่องจากพรรคชวนาพัฒนาประเทศไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการเลือกตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” นั้น พิจารณาแล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการเลือกตั้งพรรคชวนาพัฒนาประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ และภายหลังจากที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้จดทะเบียนการเลือกตั้งพรรคชวนาพัฒนาประเทศแล้ว วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ พรรคชวนาพัฒนาประเทศได้แจ้งการรับสมัครสมาชิกพรรคเพิ่มเติมต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จำนวน ๕,๖๐๓ คน ทำให้มีสมาชิกพรรคจำนวนทั้งสิ้น ๕,๖๒๒ คน และได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ จำนวน ๕ สาขา ได้แก่

สาขาพรรคลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่ที่เขตหนองจอก	กรุงเทพมหานคร
สาขาพรรคลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองพัทลุง	จังหวัดพัทลุง
สาขาพรรคลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่ที่อำเภอวิเชียรบุรี	จังหวัดเพชรบูรณ์
สาขาพรรคลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่ที่อำเภอนครราชสีมา	จังหวัดนครราชสีมา
สาขาพรรคลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่ที่อำเภอกง	จังหวัดนครราชสีมา

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๓ และที่ ๔ และใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ สั่งให้หัวหน้าพรรคชวนาพัฒนาประเทศส่งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของกรรมการสาขาพรรคลำดับที่ ๑ และที่ ๒ บางคนซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบแล้วไม่ปรากฏหลักฐานดังกล่าว ซึ่งหัวหน้าพรรคหรือผู้มีอำนาจลงนามรับรองความถูกต้องไปเพื่อพิจารณาดำเนินการภายใน ๗ วัน สำหรับสาขาพรรคลำดับที่ ๕ นายทะเบียนไม่รับรองการจัดตั้ง เนื่องจากเหตุฉุกเฉิน

สาขาพรรคมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ จึงขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสาขาพรรค และเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕ พรรคชวนาพัฒนาประเทศได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๕ อีกครั้งโดยเปลี่ยนเหรียญสาขาพรรคจากนางสาวอัญชลี มีศิลป์ เป็นนายวรเดช มีศิลป์ แต่จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่า ไม่มีการประชุมจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๕ ณ ที่ทำการสาขาพรรคที่อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ในวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ และไม่มีสมาชิกพรรคตามบัญชีรายชื่อแนบท้ายรายงานการประชุมเข้าประชุมครบองค์ประชุมตามข้อบังคับพรรคและบุคคลที่มีชื่อในรายงานการประชุมใหญ่สาขาพรรคส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเอง โดยเฉพาะนายแฉล้ม อ่อนนอก ผู้มีรายชื่อเป็นประธานสาขาพรรคและเป็นเจ้าของบ้านซึ่งเป็นสถานที่จัดประชุมและที่ตั้งสาขาพรรค ปฏิเสธว่า ไม่ได้เป็นผู้จัดประชุมสาขาพรรคลำดับที่ ๒ จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่า ผู้มีชื่อเป็นกรรมการสาขาพรรคและมีรายชื่อเข้าประชุม จำนวน ๕ คนให้ถ้อยคำว่า ไม่ได้มีการประชุมใหญ่เพื่อจัดตั้งสาขาพรรคหรือเลือกตั้งกรรมการบริหารสาขาพรรค ไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีผู้เข้าร่วมประชุม ไม่เคยจัดทำรายงานการประชุมสาขาพรรค และลายมือชื่อในบัญชีผู้เข้าร่วมประชุมส่วนหนึ่งไม่ตรงกับความจริง สาขาพรรคลำดับที่ ๑ จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่า มีการประชุมใหญ่เพื่อจัดตั้งสาขาพรรค เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ ที่ทำการพรรค เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร แต่รายงานการประชุมระบุว่า ประชุม ณ ที่ทำการสาขาพรรค เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร และผู้เข้าร่วมประชุมลงชื่อแทนกัน สาขาพรรคลำดับที่ ๖ จังหวัดอุดรธานี และสาขาพรรคลำดับที่ ๗ จังหวัดร้อยเอ็ดที่แจ้งการจัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ นั้น จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่า คณะผู้เริ่มจัดตั้งสาขาพรรคทั้งสองได้จัดประชุมใหญ่สมาชิกพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคก่อนได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารพรรค เมื่อปรากฏว่า การจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๕ ไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคชวนาพัฒนาประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๗ ข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ และการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๖ และที่ ๗ ไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคข้อ ๓๙ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชวนาพัฒนาประเทศทั้ง ๕ สาขา ดังกล่าว

โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง และมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง” ประกอบกับข้อบังคับพรรคชวนาพัฒนาประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๗ กำหนดว่า

“ให้คณะกรรมการบริหารพรรคเป็นผู้กำหนดแผนการจัดตั้งสาขาพรรคในแต่ละภาคตามประกาศของ นายทะเบียนพรรคการเมือง จังหวัดหรือเขตการเลือกตั้งตามประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงความพร้อมในการจัดตั้งสาขาพรรคด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคอาจพิจารณาให้จัดตั้ง เป็นศูนย์ประสานงานหรือสำนักงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคไปพลางก่อนก็ได้”

ในกรณีที่สมาชิกพรรคซึ่งมีภูมิลำเนาตามหลักฐานทะเบียนราษฎรในแต่ละภาค จังหวัด หรือเขต เลือกตั้งใด ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนเข้าชื่อกันร้องขอเพื่อขอให้พรรคจัดตั้งสาขาพรรคขึ้นในท้องที่นั้นๆ ให้สมาชิกผู้ริเริ่มจัดตั้งสาขาพรรครายงานต่อพรรค เพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณาโดยให้ แสดงความพร้อมในการจัดตั้งในคำร้องนั้นด้วย

การจัดตั้งหรือการยกเลิกสาขาพรรคให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือระเบียบที่คณะกรรมการ บริหารพรรคกำหนดเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายหรือข้อบังคับพรรค” ข้อ ๓๘ กำหนดว่า “ให้สาขา พรรคแต่ละสาขามีคณะกรรมการสาขาคณะหนึ่งประกอบด้วย ประธานสาขาพรรค รองประธานสาขาพรรค เลขานุการสาขาพรรค รองเลขานุการสาขาพรรค เหนรัญญิกสาขาพรรค โฆษกสาขาพรรค ตำแหน่งละหนึ่งคน และกรรมการอื่นอย่างน้อยสองคนแต่ไม่เกินแปดคน ซึ่งเลือกจากสมาชิกพรรคซึ่งมีภูมิลำเนาในท้องที่นั้น ตามหลักฐานทะเบียนราษฎรโดยที่ประชุมใหญ่สาขาพรรค” และข้อ ๓๙ กำหนดว่า “เมื่อคณะกรรมการ บริหารพรรคอนุมัติให้ตั้งสาขาพรรคแล้ว ให้ประธานคณะผู้ริเริ่มจัดตั้งสาขาพรรคเรียกประชุมใหญ่สมาชิกพรรค เป็นครั้งแรกและต้องมีสมาชิกพรรคซึ่งมีภูมิลำเนาในท้องที่นั้นมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าสิบคน เพื่อเลือก คณะกรรมการสาขาพรรคครั้งแรก ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งสาขาพรรคได้” ดังนั้น จึงเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๕ ที่ ๖ และที่ ๗ ชอบแล้ว และฟังได้ว่า พรรคชวนาพัฒนาประเทศไม่ดำเนินการให้มีสาขาพรรคให้ ครบถ้วนจำนวน ๔ สาขา ใน ๔ ภาค ภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียน พรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติไว้ และโดยที่มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมือง ย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาล รัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบ พรรคการเมืองนั้น” ปรากฏว่า พรรคชวนาพัฒนาประเทศ ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรค
ชานาพัฒนาประเทศได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ดังนั้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒
มาตรา ๒๕ ประกอบมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และมาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรค
ชานาพัฒนาประเทศ

นายปรีชา เถลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ